

KIM SMÅGE: RENSLIGHET ER EN DYD

“ Hver gang min mann stuper, tenker jeg; *nå skjer det*. Nå glir han. Nå knases bakhodet hans mot de pastel-fargete, harde flisene 10 meter lenger nede. Men det skjer aldri. Min mann er en svært dyktig stuper. Medaljene hans fra yngre dager opptar en hel vegg i stua. Spensten har han ennå. Og teknikken. Samt denne maniske lysten til å ha et publikum. Et stort, applauderende publikum. *Vi* blir for få, jentungen, guttungen og jeg.

Mitt liv leves derfor i stor selskapelighet. Unntatt om vinteren da. Et evig selskap fra vår til høst. Og ikke sitter vi i peisestue eller sommerstue slik som andre folk. Våre selskaper foregår rundt svømmebassenget. Det store, dype bassenget han gravde midt i hagen. Først ødela han den vakre plenen, så plasserte han et 3 meter høyt stupebrett der. Sommeren etter kom et 5 meters. Og i fjor monterte han et forferdelig monstrum av et 10 meter høyt stupetårn.

Jeg tror ikke det er tillatt med 10 meter høye tårn i private hager. Iallfall var det ingen å få kjøpt. Min mann tegnet det selv, beregnet og konstruerte. Og fikk et lite, privat verksted til å lage det.

Det *er* et monstrum. Det ødelegger hele den vakre hagen vår. Jeg protesterte heftig. Men hva hjelper vel det? Min mann gjør som han vil. Bygger sitt 10 meter høye stupetårn og ber sammen vennene til selskap. Hans venner. Ikke mine. Masse fremgangsrrike mennesker som sitter lett henslengt i våre hagestoler, som drikker campari og soda av våre høye glass, mennesker som lyser av vellykkethet og sydenfarge. Eller er det solarium. Og alle beundrer de min mann. Han er alltid den som åpner selskapet. På sitt 10 meter høye stupebrett ønsker han gjestene velkommen, holder en ekkel tale om ungdom og spenst, suksess og vakre kvinner.

Og så hopper han. Stuper, heter det visst. Han spjærer vannspeilet og kommer seiers-

stolt opp. Alle applauderer. Kvinnene er der og vil trekke han opp – med slanke, brune armer og lange, faste lemmer. Han ler mot dem, entrer opp – lar seg dyrke. Og først da kan de andre mennene bestige 10-meteren. Ikke alle tør, forresten. Min mann stuper bare *en* gang hver kveld, han stuper aldri når han har drukket. Og ingen kommer opp på verken 5- eller 10-meteren etter et par drinker. Han er streng slik.

Jentungen vår er lik sin far. Hun klatrer høyere og høyere opp. Men det er ikke av min mann hun lærer stuping, det må være av svømmelæreren. Min mann gidder ikke trene med henne, eller se på når hun viser sine kunststykker. Jeg har sluttet å være redd når hun faller med hodet først ned i vannet. Hun er robust, hun greier seg. Ingen presser henne, for henne er det lek.

Med guttungen er det verre. Han ligner meg, liker ikke vann. Og liker slett ikke høyder. Fortalte jeg at jeg har høydeskrekk? Jeg vasker alltid vinduene uten stige, jeg greier ikke å gå opp i en stige. Selv de vanskelige vinduene som ikke lar seg vippe rundt, vasker jeg uten stige. Jeg har utviklet min egen teknikk, for ingen makt kan få meg til å vaske vinduene i 2. etasje med stige. Og de må vaskes utenfra. Jeg velger meg en varm dag, monterer opp hageslangen. Setter på det høyeste trykket. Holder slangen i venstre hånd og en sprutflaske med flytende vaske-middel i høyre hånd. Så trykker jeg på flasken og lar vanntrykket hive såpen mot vinduet. Såpestoffet kastes oppover og vasker vinduene mine gullende rene. Så setter jeg ned flasken og skyller godt – til all såpe er borte. Da skinner vinduene som speil. Og den varme dagen tørker dem raskt. Slik omgår jeg min høydeskrekk.

Guttungen har arvet den. Det gjør min mann rasende. Og det ender alltid med at guttungen gråter. Såre, dype hulk fordi han ikke gjør faren til lags. Jeg hater denne «treningen» på stupebrettet. Far og sønn. Opprivende scener minst et par ganger i uken.

En gang truet han meg opp på stupebrettet. Vi hadde selskap. Jeg var sliten, hadde flydd inn og ut med kalde drinker og lekre småretter. Men selv om jeg svettet, beholdt jeg kjolen på. Jeg går aldri i badedrakt i selskapene. Ikke det at jeg er tykk. Men sammen med de andre kvinnene er jeg ei bumse. Figuren min er «koneaktig» og preget av to harde svangerskap.

Jeg vet ikke hvorfor han presset meg opp. Det begynte som en spøk, han lo. De andre lo. Så ble det plutselig noe annet. Han truet meg opp, hvisket grusomme ting inn i øret mitt, hveste som et dyr mot meg. Jeg lukket øynene og klatret. Høyere. Høyere. Hele tiden med pusten hans i nakken. Så var det ikke flere trinn igjen, jeg kom ikke høyere. Da åpnet jeg øynene. Skriket ville ingen ende ta. Jeg skrek og skrek. Folk sluttet å le. Ansiktene langt der nede var så grusomme, de eide liksom ingen øyne. Jeg så ingen øyne, jeg så bare et speil. Et hardt, drepende vannspeil. Krøkt som et dyr klamret jeg meg til brettet og skrek meg vekk.

Hvordan jeg kom meg ned? Jeg vet ikke. Men kjolen var like tørr da jeg våknet. Han gjorde aldri noe slikt siden. Aldri. Han nevnte det ikke.

Like etter sa han forresten opp Albert. Albert var den gamle mannen som vi hadde «arvet» fra mor og far, han fulgte liksom med på lasset. Et menneske blant alle millionene. Albert hadde blant annet vedlikehold og stell av bassenget. Min mann er nøye slik, flisene rundt må spyles. Han ba meg gjøre det. Barna var blitt så store at jeg hadde tid, sa han. Og Albert var dyr. Jeg tror ikke Albert var så dyr, og uansett så hadde min mann hatt råd til å ha han. Jeg vet ikke hvorfor han sa opp Albert. Kanskje passet han ikke inn, han var blitt så gammel at han ikke brydde seg om å snakke min mann etter munnen.

Så måtte jeg spyle flisene. Rengjøre dem 3 ganger i uken. Da han så hvordan jeg gjorde det, ble han rasende. Jeg stilte meg trygt inne på gresset og spylte flisene mot bas-

senget. Alt vannet rant ned i bassenget. Jeg visste det var galt, men hatet tanken på å gå helt utpå den glatte, våte bassengkanten. Kanskje skled jeg og ramlet ned. Og jeg kan ikke svømme.

Men han ble rasende. Sa jeg var ei sjuske som ødela bassenget, som spylte skitten ned i det. Han har vel rett. Men jeg er så redd for å gli og falle ned i vannet. Han vokter på meg nå. Hver gang det er tid for spyling av flisene, ser jeg skyggen av han bak gardinene. Kanskje er det noe jeg bare innbiller meg. For han vet at han ikke behøver å vokte på meg. Jeg tør ikke spyle mot bassenget lenger, jeg balanserer helt utpå kanten og spylter vannet mot sluket utenfor.

Gummiskoene hjelper litt. Det er som de suger seg fast til flisene og hvisker til meg at de ikke vil slippe taket. Jeg fant dem på salg i en skobutikk, det var et funn.

Fra vinduet i dag så jeg en silhuett som klatret opp på stupebrettet. Nei, ikke klatret. Klamret. En skjelvende silhuett som klamret seg oppover. Trinn for trinn. Guttungen. Jeg ville springe ut. Men føttene mine lystret ikke. Jeg sto der, bak gardinet og skrek. Lydløst. Lenge lå han der oppe på brettet. En ihopkrøkt bylt. Så løftet han seg opp med armene, overkroppen ble tydelig. Han akte seg utover, kreket seg opp i sittende stilling, hele tiden med hendene festet rundt brettet. Så reiste han seg. Langsamt. Han sto. Lenge. Helt urørlig. Lenge. En spinkel guttekropp i badebukse. En sønn som ville stupe, som ville vise faren at han var sønn.

Det var jentungen som fikk han ned. Han spyttet på henne som takk. Etterpå gråt han. Lå på flisene og gråt seg inn i søvnen. Jeg har ingen tårer lenger. Bare noe sammensnørt inne i brystet. Et hulk som aldri kommer ut, det har vært innestengt for lenge. Kanskje en dag vil det presse seg ut. Oftere og oftere føles det slik. Hvis ikke sprenges jeg. Og det vil jeg ikke. Jeg vil leve. Leve *utenfor* hvite celler, remmer og sløvende medisiner.

Jeg vil ikke tilbake dit. Han skal aldri få meg tilbake dit. Aldri.

I går hadde vi selskap. Sommerens siste. Regntunge skyer fra havet hadde allerede i flere dager tømt seg over land. Men i går skinte sola igjen. Det var ganske mildt. Mildt og fuktig. Lummert. Jeg var ekstra nøye med rengjøring og spyling av flisene. Alt skulle huskes perfekt. Til og med stupebrettet, 10-meteren, spylte jeg. Det er ikke det minste vanskelig, jeg bruker bare samme teknikken som på vinduene.

Gjennom soldisen så jeg min mann klatre spenstig opp mot 10-meteren. Alle fulgte de han med øynene, særlig kvinnene. Min mann har en vakker kropp. Han stoppet et øyeblikk på det siste trinnet, lot de skrå solstrålene spille på seg, grep tak og entret opp. Et praktfullt syn, glinsende av muskler og sololje, kobberbrun med en gutteaktig sveis. Tettsittende, minimal truse. En klippe hugd i et vakkert materiale, en solid samfunnsstøtte. Stødig. Jeg hatet han. Hatet han grenseløst. Han er som katten, kommer alltid ned i god behold, uansett vågestykker. Han har ni liv. Minst. Selv har jeg bare ett.

Åndeløst fulgte de han med øynene, 10 meter er tross alt høyt, svært høyt. Selv blaserte mennesker føler dette 10-meters-suget i magen når han står der.

Han sto fjellstøtt. Slo ut armene mot sola, la hodet tilbake og startet sin seiersmarsj framover brettet. En olympisk gud som ville hylle den siste sommerkvelden.

Ytterst ute på brettet stoppet han. Strekte seg opp. Krøkte seg sammen. Dirret som ei stålfjær. Han var rede til å erobre verden. Nok en gang. Ingen taler. Ingen ord. Bare handling. Så en eksploderende kraft, en orgasme i 10 meters utløsning. Et stup med dobbeltsatsing på brettet. *Det* vågestykket skulle være hans avskjed med sommeren.

Det ble det også. En skikkelig sorti.

Brettet sparket beina under han. Han skled. Føttene fant intet feste. Kroppen ble slått over ende, den ramlet bakover og sidelengs. Den fløy innover mot flisene 10 meter under. Brettet seg ut i et skrik. Så en knasende lyd. Vannet ble farget rødt.

Folk skrek. Jeg skrek.

Sirener. Hysterisk oppbrudd. Alt var kaos. Noen la et pledd over meg. Hvitkledd mennesker kom med to bærer. En til han. Og en til meg. Jeg ville ikke opp på noen bære, jeg ville bare ligge der og føle lindring i de tunge regndråpene som falt. Ut av en himmel mettet av fuktighet falt de. Flere og flere. Tettere og tettere. Vannet fosset ned. Mildt og tett.

Jeg reiste meg, lot en hvitkledd føre meg bort til ambulansen. De ba meg bli med. Selvsagt ble jeg med. Jeg var vel i sjokktilstand så rolig som jeg tedde meg. Litt apatisk liksom.

Før jeg steg inn i bilen, snudde jeg meg.

Gjennom regnveggen så jeg hvordan såpen skummet der oppe på brettet.

Jeg så hvordan regnet skylte den vekk.

Tilbake lå verden.

– renvasket og ny.

